

Wyrok z dnia 12 kwietnia 2000 r.

II UKN 498/99

Jednoznaczna ocena stanu zdrowia wnioskodawcy dokonana przez siedemnastu biegłych lekarzy sądowych, stwierdzająca pełną zdolność do wykonywania pracy rolniczej, czyni bezzasadnym zarzut kasacji naruszenia przez sąd drugiej instancji art. 21 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.) mimo braku odniesienia tej zdolności do pracy w danym gospodarstwie rolnym.

Przewodniczący SSN Teresa Romer (sprawozdawca), Sędziowie SN: Beata Gudowska, Roman Kuczyński.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2000 r. sprawy z wniosku Zygmunta W. przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddziałowi Regionalnemu w W. o rentę rolniczą, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 marca 1999 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Decyzją z dnia 30 marca 1998 r. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddział Regionalny w W. poinformowała wnioskodawcę Zygmunta W., iż okresowa renta inwalidzka rolnicza płatna będzie przez okres jednego roku od daty odzyskania zdolności do pracy. Organ rentowy wydał decyzję na podstawie orzeczenia Komisji Lekarskiej KRUS z dnia 25 marca 1998 r., która nie stwierdziła u wnioskodawcy długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Zygmunt W. wniósł od tej decyzji odwołanie do Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu, w którym twierdził, iż jest nadal niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 1998 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpie-

czeń Społecznych w Toruniu oddalił odwołanie. Sąd w oparciu o opinie biegłych stwierdził, iż wnioskodawca odzyskał zdolność do pracy w gospodarstwie rolnym.

Wnioskodawca zaskarżył powyższy wyrok apelacją, domagając się ponownego rozpatrzenia sprawy. Twierdził, że spełnia wszystkie kryteria wymagane do otrzymania renty. Wyrokiem z dnia 25 marca 1999 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku oddalił apelację. Zdaniem Sądu apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż Sąd pierwszej instancji zgromadził wyczerpujący materiał dowodowy, którego oceny dokonał zgodnie z art. 233 KPC oraz prawidłowo zastosował prawo materialne.

W kasacji od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.), a także naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, w tym art. 233 § 1 KPC. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz o uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu Wojewódzkiego w Toruniu i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Naruszenia prawa materialnego - art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników - przez jego niewłaściwe zastosowanie kasacja upatruje w tym, że Sąd drugiej instancji przyjął, iż wnioskodawca nie jest długotrwale niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym, bez oceny specyfiki gospodarstwa prowadzonego przez Zygmunta W. Uzasadniając ten zarzut, pełnomocnik wnioskodawcy powołał się na pogląd wyrażony w orzecznictwie sądowym, a prowadzający się do tego, iż przesłanką nabycia prawa do renty inwalidzkiej rolniczej jest stwierdzenie niezdolności do pracy w konkretnym gospodarstwie rolnym z uwzględnieniem potrzeb i specyfiki pracy w tym gospodarstwie, a tego rodzaju okoliczności nie wziął pod uwagę Sąd w dotychczasowym postępowaniu. W aktach sprawy brak jest bliższej charakterystyki gospodarstwa rolnego. Zarzut naruszenia prawa procesowego - art. 233 § 1 KPC - kasacja uzasadnia przyjęciem przez Sąd drugiej instancji opinii biegłych o braku u wnioskodawcy długotrwalej niezdolności do pracy rolniczej podczas gdy schorzenia, które stały się przyczyną przyznania Zyg-

muntowi W. tego świadczenia w 1995 r., trwają nadal. Zdaniem Sądu Najwyższego brak jest wystarczających podstaw do uwzględnienia zarzutu kasacji dotyczącego naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 233 § 1 KPC przez ustalenie, że wnioskodawca odzyskał zdolność do pracy w gospodarstwie rolnym. Naruszenia tego przepisu wnoszący kasację dopatruje się w tym, iż liczne i zgodne w konkluzji opinie biegłych lekarzy sądowych pozostają w sprzeczności z orzeczeniem komisji lekarskiej, która w 1995 r. uznała, że wnioskodawca jest długotrwale niezdolny do pracy rolniczej. Orzeczenie to zostało zmienione orzeczeniem komisji lekarskiej z 23 marca 1998 r., która nie znalazła podstaw do uznania wnioskodawcy za długotrwale niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym. To orzeczenie stało się podstawą decyzji organu rentowego o nieuznaniu Zygmunta W. za długotrwale niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym. W toku postępowania sądowego toczącego się wskutek odwołania od tej decyzji, Zygmunt W. został poddany badaniom początkowo przez 6 biegłych lekarzy sądowych różnych specjalności, którzy nie znaleźli podstaw do stwierdzenia długotrwałej niezdolności do pracy rolniczej. Wobec zakwestionowania stanowiska tych biegłych przez wnioskodawcę, Sąd zasięgnął opinii innych 7-miu biegłych lekarzy, których stanowisko było analogiczne do zajętego w pierwszej z wydanych opinii. Ponieważ i ta opinia została przez wnioskodawcę zakwestionowana – Sąd pierwszej instancji zwrócił się do Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w B. o wydanie kolejnej opinii. W opinii wydanej przez czterech lekarzy Zakładu Medycyny Sądowej również przyjęto, iż u wnioskodawcy nie występuje długotrwała niezdolność do pracy rolniczej. W tych okolicznościach Sąd Apelacyjny, który podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji nie naruszył art. 233 § 1 KPC. Oceny materiału dowodowego Sąd drugiej instancji dokonał po wszechstronnym rozważeniu dowodów. Sąd ten w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dał wyraz temu dlaczego uznał za miarodajne opinie biegłych lekarzy sądowych i lekarzy Zakładu Medycyny Sądowej. Sąd przeanalizował zgromadzony materiał dowodowy i odniósł się do odmiennej oceny stanu zdrowia wnioskodawcy dokonanej w 1995 r.

Wnioskodawca był w toku postępowania sądowego badany łącznie przez siedemnaście lekarzy. Przeprowadzili oni też u niego badania dodatkowe oraz zapoznali się z dokumentacją lekarską. W kolejnych opiniach omawiali rodzaj i stopień zaawansowania rozpoznanych schorzeń. Wszyscy biegli byli zgodni co do tego, że wnioskodawca nie jest w aktualnym stanie zdrowia długotrwale niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym. Sąd Apelacyjny przeanalizował szczegółowo opinie

wszystkich zespołów biegłych lekarzy sądowych, dokonał porównania aktualnego stanu zdrowia wnioskodawcy z rozpoznaniem postawionym w 1995 r. i ustalenia o braku długotrwałej niezdolności do pracy rolniczej dokonał zgodnie z treścią tego materiału dowodowego. Zarzut naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 233 § 1 KPC jest w istniejącym stanie faktycznym bezzasadny. Sąd Apelacyjny nie dopuścił się bowiem żadnych uchybień procesowych.

Nie jest także trafny zarzut naruszenia prawa materialnego – art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Skoro w prawidłowej ocenie stanu faktycznego Sąd, nie naruszając granic oceny dowodów zakreślonych mu przez art. 233 § 1 KPC, przyjął u wnioskodawcy brak długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, wyrażający się nie tylko brakiem pogorszenia, ale poprawą stanu zdrowia, oraz brak przeciwwskazań do osobistego wykonywania niezbędnych prac w gospodarstwie rolnym w okresie dłuższym niż 6 miesięcy – nie można przyjąć, że Sąd zastosował niewłaściwie art. 21 ust. 2 wskazanej ustawy. Wprawdzie Sąd Apelacyjny nie odniósł się wprost do możliwości pracy wnioskodawcy w „danym” gospodarstwie rolnym, ale niespotykane wnikliwa i wszechstronna ocena stanu zdrowia wnioskodawcy pod kątem możliwości wykonywania pracy rolniczej, przy równoczesnym zgodnym stanowisku wszystkich opinii z orzeczeniem komisji lekarskiej z dnia 25 marca 1998 r. oraz zawartym w aktach rentowych szczegółowym opisie charakteru gospodarstwa rolnego – nie daje podstaw do podzielenia zarzutu o wadliwej subsumcji ustalonego stanu faktycznego pod normę prawną zawartą w art. 21 ust. 2 ustawy z 20 grudnia 1990 r.

Dlatego też Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====